

Till
Sveriges regering
Att: **Finansdepartementet**
103 33 Stockholm

Leksand den 5.2.2007

SmåKoms svar på remissen om skatteutjämningsystemet (SOU 2006:84)

SmåKom, som är en samarbetsorganisation för drygt 100 av landets befolkningsmässigt mindre kommuner, vill inledningsvis påpeka det viktiga i att det sedan början av 1990-talet gällande kommunalekonomiska utjämningsystemet haft en stor betydelse för den långsiktiga kommunala fysiska, sociala och ekonomiska planeringen. Skatteutjämningsystemet har skapat stabilitet i kommunernas ekonomiska planering och gjort det möjligt att genomföra och behålla ett väl utbyggt välfärdssystem i hela landet.

Regeringens särskilde utredare, Ulf Wetterberg, har haft regeringens uppdrag att se över utjämningsystemet och löpande analysera om systemet fungerar i enlighet med Riksdagens riktlinjer. Wetterberg har inom ramen för den övergripande analysen även fått uppgiften att se över ett antal särskilda frågeställningar, främst om byggkostnadsutjämningsen skall revideras i något avseende samt om det skall införas en faktor för att hantera lönekostnadsskillnaderna mellan landets skilda regioner.

Ja till förändrad byggkostnadsutjämnings – med vissa tillägg

Beträffande byggkostnadsutjämningsen har SmåKom inget att erinra mot den föreslagna förändringen, dock med vissa kommentarer nedan. Byggkostnadsfaktorn skall som andra faktorer i utjämningsystemet utgå från strukturella och för kommunen opåverkbara faktorer. Vi vill för det första påpeka att investeringsvolymen per invånare verkar vara relativt låg i förhållande till dagens genomsnittligt gällande kostnadsnivå. För det andra menar vi att utredaren inte noterat att de befolkningsmässigt mindre kommunerna, som dominerar vår landsbygd, har en geografiskt mycket utspridd bebyggelse. Detta senare får stor betydelse för berörda kommuners infrastrukturkostnader gällande vatten- och avlopp.

SmåKom begär att denna problematik utreds ordentligt eftersom nuvarande förhållande leder till att hushåll på landsbygden i små kommuner har betydligt högre va-avgifter än genomsnittshushållet i medelstora och stora tätorter. Till detta kommer att samma hushåll i en stor del av landet som regel även har en högre kommunal skatt än snittet för landets kommuner, vilket tillsammans bidrar till en snedvridning av konkurrensen mellan kommunerna.

Nej till införande av lönefaktor

SmåKom vill däremot helt avstyrka det förslag till införande av en lönekostnadsfaktor som utredaren föreslår. Våra argument för ett avstyrkande är i sammanfattning följande:

- En lönefaktor är inte en av kommunen opåverkbar faktor

- Höga löner och möjligheter att ge ännu högre löner i främst storstadsregionerna är redan idag en stark konkurrensfördel om den välutbildade men även av annan arbetskraft. Om höga löner skulle tas in i skatteutjämningsystemet skulle denna konkurrenskraft stärkas ännu mer till en ökad nackdel för regioner med lägre löner men som parallellt har ett stigande behov av välutbildad arbetskraft
- De regionala skillnaderna skulle öka i Sverige om en lönefaktor av föreslaget slag skulle införas. Regioner med lägre löner, sämre skatteunderlag och högre kommunal utdebitering än storstäderna skulle få ännu svårare att utvecklas positivt jämfört med dagens förhållanden
- Eftersom många små kommuner på landsbygden idag i allt högre utsträckning köper specialiserade tjänster från större kommuner skulle effekten av Wetterbergs förslag bli att de små kommunerna både får en lägre utjämning via skatteutjämningsystemet samt högre kostnader för att köpa de aktuella tjänsterna av större kommuner.

Ja till uppföljning av utjämningsystemet

SmåKom är positivt till förslaget i Wetterbergs utredning att inrätta en permanent uppföljnings- och utvärderingsorganisation. Det nuvarande systemet leder till alltför senkomna smärre men viktiga justeringar av vissa kostnadsfaktorer med åtföljande krav på relativt drastiska förändringar av systemet under korta perioder. De moment som skall minska de negativa effekterna av alltför stora och plötsliga förändringar leder till ett system med svåröverblickbara införanderegler.

Den nuvarande ordningen gör skatteutjämningsystemet mindre hållbart på sikt och kan hota systemets legitimitet. Det försvårar även kommunernas långsiktiga ekonomiska planering. Av dessa anledningar är vi positiva till utredarens förslag där vi förutsätter att både små och stora kommuner får en rimlig insyn och ett kontinuerligt inflytande över uppföljnings- och utvärderingsarbetet. Om så sker säkras man systemets legitimitet och hållbarhet över tiden.

Peter Lindroth
SmåKoms ordförande

gnm Ronny Svensson
SmåKoms sekreterare